

Felelős szerkesztő és kiadó: **Dr. MAYER OSZKÁR.**

IV. Évfolyam.

Ujvidék, 1913. július 13. vasárnap

52. szám.

A tisztviselői státuszrendezés.

A folyó hó 8-án megtartott rendkívüli közgyűlésen végleges elintézkést nyert a tisztviselői státuszrendezés mintegy félév óta huzódó és sok nézeteltérésre is okot szolgáltató kérdése, melyet a közgyűlésnek egyhangu határozatával és az összes pártok hozzájárulásával közmegelegedésre sikerült megoldani.

Aki eme nehéz és nagy tanulmányt igénylő kérdés historikumán végigtekint, kell hogy meghajtsa az elismerés zászlaját *dr. Szlezák Lajos*, városunk orsz. képviselője előtt, aki munkát és fáradságot nem kímélve, a polgárság és a tisztviselői kar jogos érdekeit egyaránt szigorú objektivitással mérlegelve, nagy szakis ereteivel, mély tudásával, a tőle már megszokott rendkívüli alaposággal, nagy körültekintéssel és nobiles tapintattal meg tudta találni azt a közéletet, amelyet egy a polgárságnak, mint a tisztviselői karnak keresnie kellett, hogy a kérdés megoldása mindenkit kielégítsen, mely nemes törekvésében *Matkovits Béla* főispán is a legnagyobb készséggel támogatta.

Több mint egy éve, hogy az 1912. évi törvény alapján kibocsátott miniszteri rendelet kötelezte a törvényhatóságot, hogy két éven belül a törvény rendelkezéseinek megfelelőleg rendezze a tisztviselői státust és fizetést. A közgyűlés annak idején egy nyolcas

bizottságot küldött ki eme feladat megoldására, mely kebeléből egy háromtagu albizottságot bizott meg a tervezet elkészítésével. A nyolcas bizottság négy ülésen foglalkozott ezzel az elaboratummal, mely azonban köztetszésre nem talált, mert sem a tisztviselői kar érdeke, sem a polgárság teherviselő képessége sokak nézete szerint nem jutott kifejezésre az elaboratumban. Ezek után, bár a tervezet már közgyűlési tárgyalásra volt kitűzve, a közgyűlés, amidőn méltányolta és elismeréssel honorálta eme nyolcas bizottság kétségkívül önzetlen és közérdekű működését, *dr. Szlezák Lajos* elnöklete alatt ezt a bizottságot még hat taggal egészítette ki, megbízván azzal, hogy ez a nyolcas bizottság elaboratuma hozza közelebb a polgárság teherviselő képességéhez és a tisztviselői kar összerdekeihez.

Ezt az igazán nehéz és eléggé nem is méltányolható fáradságos és sok tekintetben hálátlan és épsésggel nem népszerű feladatot csak *dr. Szlezák Lajos* orsz. képviselőnk oldhatta meg az ő nagy koncepciója és a közérdeket mindvégig szem előtt tartó ernyedetlen munkásságával, mely párosulva mély és alapos közigazgatási szakismereteivel közismert fényes kvalitásaival, kitűnően össze tudta egyeztetni az ellentétes érdekeket, olyannyira, hogy még a pártok közötti válaszfalak is ledőltek és az általa megkoncipiált tervezetet az ellenzék is és így az egész közgyűlés egyhangulag és hozzászólás nélkül fogadta el.

Dr. Szlezák Lajos ezen közérdekű és nagyértékű munkásságával egyaránt rászolgált úgy a tisztviselői kar, mint a polgárság elismerésére és igazolta azt a bizalmat, melyet az ő fényes tehetségeibe úgy a tisztviselői kar, mint a polgárság helyezett.

Városi közgyűlés.

Mint ismeretes, a június hó 30-án tartott rendkívüli közgyűlés nem döntött a városi szabályrendelet módosításának már hónapok óta huzódó kérdésében, hanem a maga kebeléből a nyolcas bizottság mellé *dr. Szlezák Lajos* elnöklete alatt egy bizottságot küldött ki, amelynek célja az volt, hogy az összes körülmények tekintetbevételeivel egy javaslattal álljon elő, amely felett a közgyűlésnek módja legyen határozni. Az idő rövidege dacára is a bizottság lelkiismeretesen járt el munkájában és kész elaboratummal állott a keddi közgyűlés elé, amely egyhangulag tette magáévá azt a javaslatot, amelyet hosszas és mindenre kiterjedően, bő indokolással, a tőle már megszokott nagy alaposággal *dr. Szlezák Lajos* orsz. képviselő terjesztett elő. A keddi közgyűlésen, amelyen *Matkovits Béla* főispán elnökölt, *dr. Szlezák Lajos* előadta, hogy a bizottság tekintettel volt az összes igényekre, de viszont nem volt szabad figyelmen kívül hagyni a város polgárságának adófizető képességét és szembe kellett állítani ezt a körülményt azokkal az igényekkel,

— Képzelve csak — és ma nem hozhatam ötfrankosat . . . Az új öltözetem . . .
De becsületes arcát pir borította.

A következő vasárnapon nem jött haza Jean Paillot. A második héten sem. Csak két nappal később, alkonyatkor. Az arca be volt esve, szeme lazás fényben ragyogott. Vasárnap, úgy beszélte, beteg volt. A doktor azt ajánlotta neki, ne dolgozzon, csak minden másodnap. Nagy bosszúságára most a megtakarított pénzhez kell nyulnia.

De, hogy reá szegződött Mme Pauline okos szemének tekintete, a fiatal ember nem mert mélyen benyulni a kinesesládába . . .

A koresmában zajos volt a hangulat. Mélie egy fekete-fürtös nápolyi fiú tréfáin kacagott.

Paillot belépett. Leült egy sarokasztal elé és abszintot rendelt.

Mélie a viaszkos vázourra tette az üveget és a poharat és meg akart fordulni . . .

— Cahorsból jövök, szólt Paillot halkán. — Selyemkendőt vettem — egyébre nem tellett — nem kaptam ki a pénzemet . . .

Mélie közömbösen megvonogatta a vállát és tüzes fekete szemének tekintete megvetőleg siklott végig a férfin, ki fiatal vére minden

A SINEK MELLETT.

IRTA: LEON LAFAGE.

Már hat hónapja volt, hogy Jean Paillot elhagyta Madame Paulinenak, a keresztanyjának gazdaságát és kiment dolgozni „a sinekre”, az új vasuti vonalon, mely Cahors és Capdenac között épült.

Most csak minden vasárnap reggel jött haza a hosszú, vállas, izmos, csontos alakú, róthaju, duzzadt ajku, csillogó szemű fiú. És Mme Pauline boldog mosollyal fogadta e várva-várt, derős reggeleken keresztifát, akit ő nevelt, ő gondozott egy anya féltő szeretetével, huszonöt éven át.

Most is, hogy immár meglett ember volt Jean, a szigorú erkölcsű matrona régi, kipróbált elvei irányították. Most is a mahagoni asztalka zöld gombos fiókjába rakta Mme Pauline minden vasárnap a szép, csillogó ötfrankos pénzdarabot, melyet a fiú megtakarított heti keresetéből és lelkiismeretesen „hazahozott”.

De azért nagyon büszke volt abban az időben Jean Paillot! Büszke a szabad életére, rövid mellényére, bugyogós nadrágjára, melyet a csipő fölött összeszorított a kék vászon-öv.

Mult az idő és szaporodtak a kinesesládában a csillogó pénzdarabok.

Egy vasárnapon azonban hirtelen aggodalom nyilalt a nevelőanya szívébe. Paillot égkékek színű nyakraválót viselt, korálmelltűvel; a bajusza, mely rendszeren lefelé kunkorodott: most föl volt pödörítve; mellénye zsebéből színes zsebkendő csücske kandikált elő. A fején helykén félrecepapott szürke nemezkalap . . .

Reggeli közben Paillot a koresmáról beszélt, ahol a déli kávét isszák a fiuk. Nem órága ott az ital. Négy souert az ember jót kap. Aki a friss reggeli levegőben dolgozott, annak szüksége van egy kis melegítőre.

— De csak egy pohárával, Jean — egyetlen pohárával!

— Ne féljen. Különben, tudja, nem is azért megy oda az ember, hanem, hogy a pajtásokkal a kandalló köré gyűljön . . . Mélie, a koresmáros leánya, szeret nevetni . . . Csinos kis barna — csupa élet és egészség — és milyen kedvvel végzi a munkáját. És tiszta — modoros, ah! elhíheti Mme Pauline.

— Akkor bizony nagyon megváltozott — dörmögte Anette, a vén szolgáló, ki a családhoz tartozónak tekintette magát. — Ismerem én őket, a koresmárosokat . . .

Bucszás előtt zavartan odaszólt keresztanyjához Jean:

amelyeket a tisztviselői kar támasztott. A javaslat iparkodott mérlegelni a szolgálati éveket, a tisztviselők által betöltött munkakört, viszont nem tehetette azt sem, hogy azokat a tisztviselőket, akik már magasabb fizetést élveznek közgyűlési határozat alapján, mint amennyit a törvény előírna, kisebb fizetési osztályba sorozza. Nem került el a bizottság figyelmét az a körülmény sem, hogy az egyes tisztviselők, akik a magasabb fizetési osztályba való előléptetés előtt el voltának zárva, bizonyos szolgálati évek betöltése után a magasabb fizetési osztálynak megfelelő fizetést ne nyerjék el pótlék fejében. Méltányos eljárásának óhajította a bizottság tanujelét adni akkor, midőn egyes tisztviselők állását, akik már évek óta minden előmenetel nélkül állanak a város szolgálatában, átszervezte, részint több méltánylást érdemlő körülményt tekintetbe vett, szerzett jogokat nem csorbitott, sőt lehetőleg minden egyes tisztviselő helyzetét a mai drága megélhetési viszonyok között javítani iparkodott. A bizottság elment a legmesszebbmenő határig, számolt minden körülménnyel, figyelme kiterjedt mindenre.

Egyébként a közgyűlés lefolyásáról kiküldött tudósítónk a következőkben számol be:

Ujvidék szab. kir. város törvényhatósági bizottsága kedden, f. hó 8-án d. u. 4 órakor *Matkóvits Béla* főispán elnökle mellett rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen jelen voltak a tanács tagjai közül: dr. Demetrovits Vladimir kir. tan., polgármester, Profuma Béla alpolgármester, Forster Géza, dr. Tapavicza György, Profuma Róbert, dr. Stefanovics Zsárkó tanácsnokok, Payerle Nándor rendőrfőkapitány, Orbán Ignác mész. tan., Schubert Márton h. tanácsnok, dr. Wagner Károly tb. főorvos, dr. Szabó Lajos tiszt. főügyész, dr. Wiesinger Jenő közgyám, dr. Kungl Károly lelváltáros, Paiz József pénztáros, dr. Jahn Róbert főszámvéví, Bosnyakovich István számvéví, dr. Marczekovich Imre főjegyző és Lákics János aljegyző; a bizottsági tagok közül: dr. Szlezák Lajos, Molnár Hugó, Róth Vilmos, Urbán Ignác, Balassa Henrik, dr. Freund Ede, Ernst József, Schwarz Lipót, Siebold Adám, Menráth József, Königstädtler Dusan, Winkle István, Krón Károly, Kurz Kornél, dr. Königstädtler Ottó, Dietzgen Gábor, dr. Kassowitz Armin, dr. Kubinyi

Károly, dr. Lustig Nándor, Ludwig József, Herzog István, Rákics Glisa és Zsikics Milos.

A tárgysorozatban mindössze egy pont, a városi szabályrendelet módosítása szerepelt. A közgyűlés tárgysorozatán a *dr. Szlezák Lajos* elnökle alatt működő bizottság javaslata szerepelt, amelynek főbb pontjai és lényege, amint azt *dr. Szlezák Lajos* a közgyűlés előterjesztette, a következők:

Dr. Szlezák Lajos szólásra jelentkezvén, elsősorban a pótlékok kérdésére terjeszkedik ki. Itt a bizottság elsősorban az állás fontosságát mérlegelte. A polgármester működési pótléka személyi pótlékká változtatik át és 2400 koronáról 4000 koronára emeltetik, beszámíttatván a nyugdíjba. Ez az emelés csupán a jelenlegi polgármesterre vonatkozik, aki már 24 évet töltött el a város szolgálatában. A nyolcas bizottság javaslataival szemben a városnak itt 2400 kor. a megtakarítása.

Azoknál a tisztviselőknél, akik eddigelé működési pótlékokat élveztek, a bizottság a pótlékok meghagyását javasolja, de nem zárkózik el a következő felemelésektől: A polgármesterhelyettes kap 1400 K helyett 1800 K pótlékokat, a főkapitány 800 K eddigi pótléka felemeltetik 1300 K-ra, a nyolcas bizottság 1500 K-jával szemben, a főjegyző pótléka 800 K-ról 1200 K-ra, a nyolcas bizottság itt is 1500 K-át javasolt, ugyanígy az árva-érkező elnökhelyettes pótléka is. A rendőrfőkapitány helyettese kap 600 K helyett 1000 K pótlékokat, ennél a pontnál a nyolcas bizottság 1200 K-át javasolt. A műszaki tanácsosnak eddigelé nem volt működési pótléka, csupán 2400 K napidij-átalányt élvezett. A bizottság javasolja, hogy 1200 K pótlékokat kapjon a nyolcas bizottság 1500 K-as javaslataival szemben és 1600 K napidij-átalányt a nyolcas bizottság 1200 K-as javaslataival szemben. Az első mérnököknek nem volt pótléka, általában volt 1600 K, most kapna 1000 K működési pótlékokat és 1000 K napidíjat. A nyolcas bizottság javaslataival szemben ezek az emelkedések 25—30% redukciót jelentenek. Ezen pótlékok nem számíttatnak be a nyugdíjba.

Egyes állások nem dotáltatnak működési pótlékkal, csak egy viszton vannak oly körülmények, melyek a működési pótlék élvezetét nélkülöző illető tisztviselőkre nézve más anyagi rekompenciát jelentenek, így a főszámvéví a javadalmi hivatal ellenőrzése fejében 1400 K-át kap, a katonaiügyi tanácsnok pedig bekerül a VI. fizetési osztály 3. fokozatába.

Egy másik fontos dolog, melyre a bizottság kiterjeszkedett, hogy amíg eddig csupán a XI. X. és IX. fizetési osztályban lévő tisztviselők léphettek elő automatikusan, az új szabályrendelet kiterjeszti az előléptetést a VIII. és VII. fizetési osztályban lévő tisztviselőkre is. Ez idővel megterhelhetést jelent a városra nézve, de ez az intézkedés már csak méltányosság szempontjából is indokolt, mivel

a városi tisztviselők egy nagyon is szűk helyi statusban mozognak. Azok a tisztviselők, akik egy és ugyanazon fizetési osztályban 15 év óta szolgálnak, a magasabb fizetési osztálynak legutolsó fizetési fokozata közötti különbözetet megkapják pótlék fejében.

Ugyonnan szerveztetik egy másodosztályú adótisztai állás a XI. fizetési osztályban. Ez azért vált szükségessé, mivel eddigelé a városnak csak négy adótisztje van, míg eszerint az adózási kerületek száma öt, úgy, hogy minden kerületnek meg legyen a maga adótisztje. Ez a körülmény nem jelent nagy megterhelhetést a városi pénztárra.

Méltányosság szempontjából szükségesnek mutatkozik egyes hivatalok átszervezése. Vannak ugyanis olyan tisztviselők, akik helyi statushoz vannak kötve és előrejutni nem tudnak, így azután már évek óta egy és ugyanazon fizetési osztályban maradtak. Így válik szükségessé egy számtisztai állásnak számvévívé való átszervezése, ami által a X. fizetési osztályból az állás betöltője a IX. fizetési osztályba jut. Éppen így egy közigazgatási gyakornok állása átszervezendő II. osztályú aljegyzői állássá. Átszervezendő egy katonai nyilvántartó állása II. aljegyzői állássá, ki így a IX. fizetési osztályba kerül a X. ből, ugyanígy az egyik számgyakornok a XI. fizetési osztályból számtiszt lesz a X. fizetési osztályban. Átszervezendő egy rendőrségi irnok állása rendőrségi iktatói állássá a X. fiz. osztályban. Előadói tisztet fog betölteni a közgyám, ami által a törvény értelmében a IX. fiz. osztályba lép elő.

Vannak egyes, a törvénytől eltérő beosztások, még pedig azért, mivel egyes állásokat a törvény organikus szervez. törvényhatóságunk közgyűlési határozata értelmében pedig az illető tisztviselők már magasabb fizetési osztályba kerültek. Lehetetlen tehát, hogy azoknak fizetését redukálják. Így a rendőrségi fogalmazó pótlék fejében megkapja a IX. fizetési osztálynak megfelelő fizetést, a gazdasági intéző, aki a XI. fizetési osztályba tartoznék, a IX. fizetési osztálynak megfelelő pótlékokat, a rendőrbiztosok a X. fiz. osztályba kerülnek közgyűlési határozat értelmében, míg a főkertész a IX. fizetési osztálynak megfelelő fizetést huz. Ezek a tisztviselők automatikusan előléphetnek a főkertész kivételével.

Hogy pontosan mennyit áldoz a szervezési szabályrendelet módosításával a város, arra nézve az idő rövidségére való tekintettel pontos számítások nem voltak eszközölhetők, annyit azonban szóló mondhat, hogy az összes kiadások 10.000 koronánál magasabb többletet jelenleg nem jelentenek. Valamivel nagyobb áldozatot fog jelenteni az automatikus előléptetés, azonban ez elől a város már csak azért sem zárkozhatik el, mivel csak úgy kaphat egy minden tekintetben megfelelő tisztviselői kart. A közigazgatási tisztviselőknek a többi

szervedélyével szerette őt. — Visszalépett a beszédes olasz mellé.

Pailotnak ökölbe szorult a keze. Összerázkódott, úgy érezte, mintha könnyár tódulna fel szemébe. Sirni, zokogni szeretett volna, hogy könnyitsen fészült idegein, szorongatott szíven... Ez a leány még haragjára sem méltatja őt.

— Mégis — mégis küzködött még lelkében a remény. — Hirtelen visszaemlékezett arra, hogy a minap, hogy megtakarított pénzéről beszélt Mélienek, a szeme mélyében kis lángocska gyult ki; és álmódóva hallgatta szavát... Jeen örületében tulozta az összeg nagyságát és szentül ígerte, hogy majd utazgatnak — kóborolnak, a nagy világban, a messzeségben...

Mert ez volt az, mi ennek a kalandvágyó leánynak kellett. Egy év óta annyi különféle nemzetségű férfi fordult meg a korcsmájukban, spanyolok, olaszok, németek és mindezek az emberek láttak pompás nagy városokat, szigeteket, melyek levegőjét telítette citromok keserű illata, aranyfényben uszó partokat, melyek kék, hullámozó vizeket szegélyeztek. Mélie megtanulta a hazájának dalait: Santa Lucia, Granada.

Alkonyat órájában e dalok hangjai föl szálltak a kórakások mellől, a munkások Mélie köré gyűltek és sok kemény legény szeméből kicsordult a könny.

Mind e benyomásokat, mind az álmokat ma este újra átélte Jean. Heves fájdalma fölkarbácsolta lomha parasztságát, a feje lábzan égett, dühvel érezte, hogy ha ez a csinos lány nem szereti, ez azért van, mert csak a rög-höz tapadt földmívelő embert látja benne, akinek élete a sötét völgyben, az egyforma barázdákkal szelt szántóföldön fog lefolyni, míg ő változatos képek után vágyódik, versek és dalok után... És Jean hirtelen gyűlölettel gondolt e rögre és mindenre, mi hozzáfűzte, a nevelőanyjára, kinnek kicsinyes felfogása, fukarkodása folytán kell eltűnie Mélie megvételét, ki soha meg nem értené, hogy neki itt többé maradása nincs, hogy neki, nekik pénz kell, pénz...

Mme Pauline fölriadt álmából.

— Ki az?

Semmi nesz most. Az öreg hölgy nyugtalanokdni kezdett. Ugy tetszett neki, mintha ezüstös csengés hangja tütötte volna meg fülét s mintha megmozdult volna a sötétség... Igen, igen, itt van valaki. elsuhan az ágya mellett...

— Tolvaj! Segítség!

S hogy egy ugrással az ajtó előtt termett, durva férfikéz lökte félre brutálisan a matróna reszkető alakját...

Az országuton végig vágatott egy ember s a csillagok hallgatag fénye mintha életre akarná kelteni a homályban szunnyadó lombot, a vizet... Kezében görcsösen szorongatta a zacskót, mely égette az ujjait, mint a lopott, a rablott jószág. Pedig csak a saját kincs-ládája tartalmát gyömöszölte belé.

A csillagok fénye mellett sötétlő koresma előtt libegve megáll Jean Pailot. A félig nyitott ajtón át kiáradó sugarak rettenést is, örömet is löveltek szívébe. Mélyen föllélekzett, beszivta a mámortól terhes levegőt; a fák, a fény, a homály, az ég és a sinek keringtek körülötte... És hirtelen hatalmas, örületes boldogság érzése töltötte be a lelkét, ime — meghódította a jövőt!

— Ki jár itt? — kiáltotta a koresmáros durva hangja, mely reszketett a haragtól. Ingujjában, borzas fejfel, puffadt, kivörösödött arccal kilépett a küszöbre, maga elé tartva a lámpát. Megpillantotta Pailot-t, ki ott állt, reszketve a sárga fényben.

— Ah, te vagy az! — harsogott az öreg hahotája. — Jókor jössz, Mélie odább állott azzal az olasz disznóval.

És mialatt ő káromkodott, eltorzult szájjal, a sineken végigvágódott nehéz ütődéssel Jean Pailot alakja...

Egy pillanattal utóbb a levegőt hasította a koresma mellett elszárguló gözmondony gyilkosan éles füttye.

tisztviselőknél sokkal nehezebb helyzetük van. Óriási hátrány már maga az a körülmény is, hogy időközönként újabb és újabb választás alá esnek és életpályájuknak választottak oly állást, ahol kockázatoknak vannak kitéve. Jól tudjuk, hogy ezeket a választásokat hányszor irányítják ephemer szempontok. Ezeknek a kockázatoknak aequivalensét meg kell adni a jobb javadalmazásban.

Ki kell még emelni, hogy a javaslat a főorvosnak és a főügyésznek megengedi a magánpraxist. A főorvosi állás nem olyan, hogy ha betöltője magánpraxist folytat, asszeütközésbe kerülne a város érdekével, annál kevésbé, mivel a főorvos hivatalos teendőiben a nagy közönnyel amugy is ritkábban érintkezik. A főügyész állásánál szintén nincs érdekösszeütközés és az ügyvédi gyakorlat eltörlése esetiént oly egyén nem akadna, aki kellő tapasztalattal rendelkezve, minden tekintetben rátérhetné. Arra az egyes kivételes esetekre is, ha inkompatibilitás beállna, joggal feltételezhető, hogy az állás viselője azt megszüntetné magára nézve.

A javadalmi hivatal azon tisztviselőire nézve, akik eddigelé lakbért nem élveztek, javasolja a bizottság, hogy fizetésük 15%-a adassék lakbér fejében. Ezzel szemben a főnöki állás nem lenne betöltve, de véglegesítendő a pénztárnok, kezelő tiszt és két ellenőr.

A nyolcas bizottság abbéli javaslatával szemben, hogy a módosításnak f. évi január 1-ig legyen visszaható ereje, azt javasolja, hogy az ujonnan megállapított illetmények f. évi július 1 től számíttassanak.

Jól tudja, hogy tökéletes munkát a bizottság nem végzett, de igen nehéz dolog összeegyeztetni az adózó polgárság érdekét a tisztviselők érdekével. A bizottság mindamellett törekedett a kettőt összehangzásba hozni és elmenni addig a határig, amíg azt érdekösszeütközés nélkül teheték. Ajánlja a javaslatot elfogadásra.

Dr. Szlezák Lajos kamericó és részletes indoklása után a javaslatot a közgyűlés további felszólalás nélkül, egyhangulag a magáéva tette.

Elnöklő főispán, miután a tárgysorozat ki volt merítve, a jegyzőkönyv hitelesítésének idejűl július 12-ének délelőtti 10 óráját tüzte ki, jegyzőkönyvhitelesítőül dr. Szlezák Lajos, Kurz Kornél és Vilis Márk biz. tagokat kérte fel és a közgyűlést néhány perccel öt óra után bezárta.

Zászlószentelés Palánkán.

Szép ünnepséget ült a napokban a „Palánkai Dalárda”. Fennállásának 30 éves jubileumával kapcsolatban zászlóját is felszentelte és ezen az ünnepségen jelen volt megyénk elkötelese igen nagy számban, élen legifjabb kamjonkai Szemző István főispánnal és Evelyovics Jánossal, a bástóvárosi kerület országgyűlési képviselőjével és részt kért hét dalárda is az ünneplésből, amelyek közül öt, névszerint az „Ujvidéki Dalárda”. „Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör”, a „Zombori Iparos Dalárda”, az „Apatini Dalárda” és a „Kulai Iparos Dalárda” testületileg és a „Zombori Kaszinó Dalárda” és a „Kulai Dalárda” küldöttségileg vett részt, elküldötték küldöttségüket Bács Bodrog megye és a palánkai járás összes községei.

Már szombat, július 5-én délután énlénk élet mutatkozott a hármas Palánka utcáin, a „Carl Ludwig” gőzös hozta az ujvidéki testületeket, míg egy órával később a „Széchenyi”-vel jöttek az apatiniak. Mózslárvós jelezte már messziről a hajók érkezését. Martonházai Marton István, a „Dalárda” elnöke lelkes beszéddel üdvözölte a megjelent dalárdákat, amelyek jellegükkel feleltek.

Az esti hét órai vonattal érkezett meg a megyei főispán, a képviselő, a vármegye küldöttsége, továbbá a kulai és zombori dalárdák. Nagy ünnepélyességgel fogadta Palánka a megyei főispánt, akihez Marton elnök intézett beszédet, a járási községek a főispánt már a szépligeti állomáson fogadták, kit ott lembényi Szigmond János főszolgabíró üdvözölt.

Miután a vendégek lakásokon elhelyezkedtek, a Dreher szállóban gyülekeztek a dalosok, hogy a zászlóanyának, Marton Istvánnak a „Kaszinó” szállóában levő lakása előtt szerénadot adjanak. Megindult a fátylasmenet és a dalárdák sorsbuzás útján megállapított sorrendben a következőleg jöttek egymás után: Palánkai Dalárda, Apatini Dalárda, Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör, Zombori Iparos Dalárda, Ujvidéki Dalárda. Először a „Palánkai Dalárda” Kardos Pál karnagy vezetésével igen szépen énekelte el Beethoven: „Az éjhez” c. szerzeményét, mire Kardos Pál formás, igen ügyesen kidolgozott beszédben a zászlóanyát köszöntötte, aki szintén szép szavakkal válaszolt. Erkel: „Eljen” ének elhangzása után a többi dalárdák következték egymás után, mindegyik tetszést kelteve a bemutatott énekszámokkal, az ujvidékiek közül előbb a Daloskör Schumann: „Jó éjt”, majd Abt: „A májusi éjhez” c. szerzeményt adta elő, az előbbiben a solót Katyanszky Sándor, az utóbbiban Schubert Márton énekelte.

A szerénadot az ismerkedési estély követte a Reiter szállóban, sajnos a helyiség szűkös viszonyára való tekintettel itt csak két dalárda foglalt helyet, miért is a közönség igen rövidesen a Kaszinóba oszlott az előkelőségekkel együtt, hol a kora reggeli órákig jó hangulat uralkodott. A Reiter szállóban Szemző főispán és Evelyovics János képviselő mondottak felköszöntőket.

Vasárnap már korán reggel hangosak voltak Palánka utcái. Már 9 óra körül gyülekezett az ünneplő közönség a Reiter-szállóban, ahol az ünnepi közgyűlés tartatott, amelynek folyamán Marton elnök megnyitó beszéde után dr. Bunda Róbert mondott eszmékben gazdag ünnepi beszédet. A közgyűlés után a meneta vőfélyekkel és koszorús leányokkal együtt a zászlóanya lakására indult és innen történt a felvonulás a Rchtr. templomba, ahol az ünnepi mise után Schröder György esperes-plébános szép beszéd kíséretében szentelte fel a zászlót.

Déli egy órakor mintegy háromszázterit ékes ebéd volt a Kaszinó szállóban, amelynek folyamán Szemző főispán, Evelyovics képviselő, dr. Szabovlevics főjegyző, Marton István, Szigmond János, dr. Jlg Ede, Schröder György, Kirschner Emil, dr. Bunda Róbert és dr. Dimitrijevic Sándor mondottak felköszöntőket.

Az ünnepek clouja volt a vasárnap esti hangverseny, melyen a kaszinó összes helyiségei megteltek. Háromnegyed kilencre járhatott az idő, mldön az összes dalárdák az emelvényre léptek, hogy Kardos Pál vezetésével nemzeti imánkat, a „Himnusz”-t adják elő. Az Apatini Dalárda Milla Antal ügyes vezetésével mellett igen szépen énekelte el lányi: „Szabadság” dalát. Igen kedves fogadtatásra talált az Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör énekszámába. Kochát szerzeményét, „A wörthi tó rózsáját” mutatta be Leh Jakab dirigálása mellett. Mint mindig, úgy ezuttal is fínom kidolgozással, az arnyalatok ügyes érvényre juttatásával énekelte el Szántó Károly vezetésével a Zombori Iparos Dalárda Erkel híres műdalát, az „Elvennélek én...” bensőséges szerzeményét. A balatoni nótákat Szántó Károly dirigálta és ezt az összes dalárdák énekeltek. A Kulai Iparos Dalárda Révfi három magyar dalát énekelte nagy tetszés mellett Szegő József vezetésével. Nehéz kart választott az Ujvidéki Dalárda, amelyben minden technikai minuciózítás érvényesült. Ez Königinnek „Dal a dalról” c. alkotás volt és dicséretére legyen mondva ugy Hóllós Lipót karnagnak, mint az összes énekeseknek, hatással énekeltek dalosaink és dalárdánk jó hírnevét csak öregbítték. A Palánkai Dalárda erre kitünő hatással Goll: „Daloselnöki dal”-at adta elő, míg az utolsó szám egy ősszkar volt, amelyet Hóllós Lipót vezetett. Bemutatásra került Thernnek hatalmas kara, a „Dalünnep”.

A zászlószentelés emlékére az összes résztvevő dalárdák egy művészi kivitelű ezüst plakettet kaptak emlékül, melyet Tolnay János palánkai polgáriskolai tanár tervezett, míg Marton István a Palánkai Dalárdának egy szép ezüst serleget ajánlott fel ebből az alkalomból.

A hangverseny tanc követte. Az ünnepség záróköve volt a hétfőn délbén a Dreher szállóban tartott halpaprikás, melynek folyamán Dombovits Ignác, az Apatini Dalárda elnöke, Kardos Pál, Marton István és dr. Piukovich Sándor mondttak felköszöntőket.

A rendezés nehéz munkájában különösen Marton István, Szigmond János, Kühn Ferenc és Kardos Pál vették ki részüket.

A gyomai választás.

A függetlenségi pártbeliek, akik ugylátszik a hazafiságot ki akarják bérelni maguknak és tehetetlen dühükben szeretnek hivatkozni az ország hangulatára, különös büszkeséggel hangoztatják, hogy a magyar városok az ő pártjukon vannak. Sajnos, nap nap után megcáfolja állításukat egy-egy újabb esemény, amely csak azt mutatja, hogy a közönség, az ország, a magyarság a kormány politikáját csak helyeselheti és tényleg helyesli is.

Mily óriási többséggel szavazott Szeged bizalmat a kormánynak, mily lelkesedéssel választotta meg újra Arad gr. Tisza Istvánt újból országgyűlési képviselőjévé, Hódmezővásárhely és utóbb Debrecen diszpolgárrá. Azt a bizonyos kolozsvári bizalmatlanságot pedig jobb nem kutatni, mert csak az ellenzék kudarcával végződnék.

De sokkal jellemzőbb az, ami kedden Gyomán történt. Kovács Gyula kerülete választott, amelyet a nagy Herostratos, aki keresztülgázolt mindenben, képviselt. Ettől a választástól, bármennyire is hangoztatja az ellenzék, sokat, de nagyon sokat várt, bevezetetlen várnak hangoztatta és mondotta nem egy beszédben. Történt pedig ez a választás Gyomán, egy színmagyar gazda városban, ahol eddigelé kormánypárti jelöltnek talaja nem volt és ahol kardesörtetés nélkül sikerült az ellenzéknek célját elérni.

Szó sem lehet itt veszteségről, megdolgozásról, hisz fölényes szótöbbséggel került megválasztásra a nemzeti munkapárt jelöltje, a függetlenségi párt jelöltje pedig csupán 68 szavazatot tudott kapni. Lehetetlen nem látni ebben a választásban az idők jelét. Gróf Tisza István politikája került győzelemre a Kovács Gyula kerületében.

Tudjuk, hogy Kovács Gyula, miután az esküdtszék felmentette, lemondott, majd beutazta kerületét, hogy a hangulatot a maga, vagy legalább pártja részére megszerezhesse. És ime lemondása után már fel sem lépett, de azok közül sem lépett fel senki, akik az ő pártjához tartoztak.

Ehhez a választáshoz kommentár nem kell. Az ország, oly súlyos gazdasági megpróbáltatások után, tisztességesen dolgozni, munkálkodni akar, a mi népünket nem lehet hangzatos jelszavakkal félrevezetni, az a maga igazát mindenkori és mindenkivel szemben meg tudja védeni. Jól tudja, ki a népnek igazi barátja és ahhoz csatlakozik, aki érdekében sikra száll.

Méltó válasz volt ez a választás azoknak, akik Kovács Gyulában egy nemzeti hőst szerettek és szeretnek látni. Látható volt ebből a választásból Kovács Gyula kerületének hangulata és ennek a választásnak óriási kihatása lesz a későbbi fejleményekre. Gróf Tisza Istvánt, aki az anarchia után rendet teremtett, tisztelte

meg a gyomai választókörzség ítéletmondásával, az ő oldalára szegődött és kibontották itt a szinmagyar városban a zászlót, melyet fennen óhajtának lobogtatni.

Ime egy meghódított kerület, jele annak a térhódításnak, amely a munkapártnak ad igazat. Ennek a pártnak, élén gróf Tisza Istvánnal, jövője van és ezíránt a jövő iránt a hazának minden önzetlenül gondolkozó fia csak bizalommal lehet eltelve.

ÉRTESÍTŐK.

II.

Az ujvidéki gkel. főgimnázium lefolytévű értesítőjéről számolunk be ezalkalommal. Az 1912/13. évi értesítő 128 oldalnyi terjedelemben Dr. Rádlits Dusan igazgató bocsátotta közre.

Az első cikk Szavkovics Szvetozár nyug. főgimn. tanár emlékének szól, aki február 6-án halt meg. A programmértekezés Dr. Petrovics Milán tollából a grammatikai oktatás fontosságáról számol be, példákkal igazolván az ily oktatás jelentőségét. Cikkirő az induktív módszernek a grammatikai oktatásban való fontosságát akarja bizonyítani.

A gondnokság névsorából megtudjuk, hogy a főfelügyelők egyrészt Bogdanovits Lucian gkel. patriarcha Osztényse, másrészt Sevits Mitrofan gkel. püspök, míg a gondnokság tagjainak sorában Borota János esperes, Papits M. Milos zsabylai plébános, Hadzsits Antal udv. tanácsos, Pusibrk Vazul főigazgató, Dr. Adamovits István, Dr. Hadzsit Koszta ügyvédék, Janikulov Vladiszlav szentszéki jegyző és Dr. Stratiurovits Vladimir ügyvéd foglaltak helyet; a gimnáziumi alapok kezelő bizottságának tagjai: Stefanovits Lyubomir, Koda Demeter, Popadits Péter, Jervkovits János és Derra János.

A tanári testület áll az igazgatóból, 11 rendes tanárból, 5 helyettes tanárból és 2 tanítóból, továbbá az iskolaorvosból és 3 hittoktatóból. Mint renkívüli tárgyak szerepeltek: a francia nyelv (előadták: Banica Sveszlav és Jovanovits A. Milán), gyorsírás (előadta: Milovanov István) vivás (előadta: Mirkovits Gergely), hegedű (előadta: Bajits Izidor).

A tananyag az előirt tanterv értelmében elvégeztetett, a magyar nyelvi tanórák száma 28, a szerb nyelv 26, a latin nyelv 39, a görög nyelv 15 órádan adatik elő.

Az iskola egészségügye általában megfelelő, a tanulókat ugy az iskolai, mint a hatóságai orvos megvizsgálta. A tanulók lakása évközben többbizben felülvizsgálat alá került, a lakások általában megfelelőnek bizonyultak, azokból a lakásokból, amelyek megfelelők nem voltak, a tanulók kiköltöztettek. A szerb tanítói konviktus épülete szintén általában megfelelt az előirt követelményeknek, nagyobb baja csupán az, hogy nincs betegszobája. A tanulók testi nevelésére is kiváló gondot fordított az intézet, a szertárok pedig kielégítű módon gyarapodtak. Az alapok elszámolásából az tűnik ki, hogy e téren is mutatkozik gyarapodás. A szokásos évi beszeda ezutal 4577 korona 8 fillér tiszta jövedelmet eredményezett.

Két egyesület működött az intézet kebelén belül, az egyik a volt tanítványok gyülekezete, a „Szloga“, a másik a „Peperod“ nevű ifjusági egyesület.

Az intézet történetéből megtudjuk, hogy a tanítás az előirt szünetek betartásával szeptember 5-étől június 21-ig folyt, iskolai ünnepélyek voltak okt. 4. és november 19-én, január 27-én (ebből az alkalmából közölve vau Dr. Petrovics Milán beszéde) április hó 11-én. Junius 8-án leplezték le Dr. Margalits Ede udvari tanácsos, egyetemi tanár, iskolai miniszteri biztos arcképet, aki már évek óta látja el a kormányképviselői tisztelet.

Testületileg vett részt az intézet február 8-án Erdeviken Szavkovics Szvetozár volt főgimn. tanár temetésén, amely alkalmával a gyászbeszédet Dr. Petrovics Bosko tanár tartotta, március 26-án Kamenicán, Simonovits Istvánnak, az intézet jötevőjének temetésén,

amidőn Zsviojnovits János tanár mondott a sirnal beszédet, részvett Baritsné Milica és Jufits Demeter temetésén és több jötevő lelki üdvéért tartott gyászistentiszteleten. A tanulók sorából elhalt Rákits Tivadar, a II. osztály tanulója.

Erettségi vizsgálat három alkalommal tartott a lefolyt évben: szeptemberben, decemberben és júniusban. Javitó vizsgálatot tett 5 tanuló, kielégítő eredménnyel, teljes vizsgálatot 1 tanuló jó eredménnyel, 1 tanuló ugyanakkor javító vizsgálatra utasított. A decemberi vizsgálaton 1 tanuló tett javító vizsgálatot. Junius folyamán jelesen érte 5, jól érte 10, egyszerűen 12, javító vizsgálatra utasított 7. A görögökből kiegészítő vizsgálatot tett szeptemberben 1, júniusban 15 tanuló.

Beiratkozott 493 tanuló, ebből önként lépett 21, tanács folytán távozott 7, meghalt 1, vizsgálaton maradt 1. Vizsgálatot tett 463, a magantanolók közül beiratkozott: 13 férfi és 8 nő, ebből vizsgálatot tett 5 férfi és 5 nő; osztályok szerint: I. a 47, I. b 48, II. a 46, II. b 45, III. a 35, III. b 34, IV. 57, V. 58, VI. 40, VI. 47, VII. 36. Igazgatói mgrovásban részesült 24, tanárkari mgrovásban 15. Helybeli van: 118, bácsbodrogmgyei 93, más megyéből való 60, horvátországi 185, boszniai 2, szerbiai 12, montenegrői 2, más országból való 1: vallás szerint gkel. 344, róm. kath. 30. gör. kath. 1, ág. ev. 7, ref. 1, anyanyelv szerint szerb 436, horvát 15, tót 6, orosz 1, német 15, a tanulók közül magyarul tud 377, csak szerbül beszél 96. Magyarul tud a szerb anyanyelvűek közül: 345, a horvát közül 6, a németek közül 8, a tótok közül 6.

Magaviseletből jó: 282, szabályszerű: 175, kevéssé szabályszerű: 6. Előmenetelt tekintve jeles: 30, jó: 115, elégséges: 234, egy tárgyből bukkot: 41, két tárgyből bukkot: 31, több tárgyből: 22.

Az utolsó fejezet a jövő évre való tudnivalókat adja.

SINAIÁ.

Talán nem lesz időszertülden oda elvezetni az olvasót, ahol a nyári hónapok folyamán a román királyi pár tartózkodik, talán el-ellátogathatunk a Buceses övezte kedves nyaralótelepre, Sinaiába, amely napról-napra rohamosabban fejlődik. A fenyveseknek özonus levegője mindenestre üdítő hatással van az ott tartózkodóra, aki a magaslatról lenéz arra a kiterjedt házorra, amely ott alant, közel a magyar határhöz húzódik végig.

Megvallom, a bojárók hazáját jó ideig csak a Dunaszegélyezte oldalról ismertem, a mult évben Erdélyben tartózkodván, nem mulasztottam el, hogy ellátogassak Románia belsőbbé, amely sok érdekességet rajt magában. A román nyelvet csak igen gyengén bírom, így tehát a franciának segítségével haladtam végig Románián, de mondhatom, igen sok lakója teljesen jártas ebben a kulturnyelvben, úgy, hogy csakhamar a román szokásokat annál közvetlenebbül ismerhettem meg. De biz véreink közül is igen sokan vándorolnak át ide, különösen a székelyek és a gymesvidéki csángók sorából, talán a jobb kereset reményében.

Ezuttal azonban csak magával Sinaiával akarok foglalkozni. Brassó után egy nagyon szép részleten megy át kapaszkodva vonatunk. A tömösi szoroson halad át remek fenyvesek és magas határhegységek ölen, amelyek közül sokáig kísér el bennünket a Buceses. Másfél órai ut után érkezünk be a hatalmas predeáli állomásra, ahol már a román vonat veszi át az utasokat.

Igen élénk pályaudvaron vagyunk, halljuk egy oldalon a magyar, a másik oldalon a román szót, a román kalauzok élénk sürgősforgása meglep bennünket, szinte hangosabban adnak jelt az utazásra és mi egy eléggé kényelmes kocsiban helyezkedünk el. Hallatszik az indulásra kész jel, a „gattha“ és a kürt szava, vonatunk kiindult az állomásról és nyaralótelepek mellett halad Azuga és Busteni állomásokon keresztül Sinaiá állomásig. Ami a szép vidéken kívüli meglep bennünket, az a fedett pályaudvar.

Nyár van, igen sok a kiránduló Sinaiába, számos vonat áll rendelkezésünkre és mi, mi-

után megtudtuk, mennyi ideig maradhatunk itt, mert hisz a campinai és baicoi petroleum és nafta-forrásokon kívül Bukarestet is meg óhajtottuk tekinteni, ahová, sajnos, óriási zaporban érkezünk, felmegyünk a telepre, hol elsősorban egy nagy szálloda lép meg bennünket. De bármily szép is Sinaiá, arra, hogy itt megháljunk, nem csábíttatjuk magunkat, lévén a legolcsóbb szoba ára is naponként husz frank.

Elég időnk van a telep megtekintésére és mi remek sétányon keresztül elérkezünk a kolostorba, ahol udvariasan fogad bennünket egy szerzetes, hosszu sapkájával és elvezet bennünket a kolostorban, hol oly sok művészi emlék és régiség lepi meg figyelmünket.

A fenyőfák ágai összeölelkeznek és mi még esőben is nyugodtan haladhatunk végig a Palisor és Peleš kastélyok felé, amelyek egyikeben a királyi pár, a másikában a tron-örököspar tartózkodik. A kiugró tornyok, a kívülről is tágasnak látszó helyiségek meglepnek bennünket, az erdei magányba, ahonnan a madarak éneke hallatszik, jól beleillik ez a kastély, ahol az, aki nyugalomra vágyik, feltétlenül megtalálja azt. Kint van a kastélyokon a zászló, itt van az uralkodó család, a közelbe nem férközhet senki. Szinte szebbek a maguk nemében ezek a kastélyok, mint a maga fehér egyhanguságában a bukaresti királyi palota.

Közben tiszték és udvari személyiségek nagy számával találkozunk, az utakon a kastélyok közelében végig jár a gárda, melynek figyelme mindenre kiterjed.

A főtéren ezalatt megcsendül a katonai zenekar hangja. Aki öltözözeteket, pompát akar látni, az siessen ide. Szinte erőstelli az ember magát uti ruhájában a nagy pompa mellett. A férfiak a legutolsó párisi divat szerint, a nők suhogó selyemruhákban, vagyont érő kalapokban, lakktopánkákban sietnek a hangversenyre, a monokli és lorgnette pedig jóformán elengedhetetlen kellékek, mialatt ajkukról gyorsan folyik a lágy román nyelv.

A disztíngvált közönségre tekintettel van a karmester is, a legfrissebb újodtságokat adja elő a zenekar. Csak az „Éva“ keringőre akarom elsősorban a figyelmet felhívni, a mult évben az még nagy újodtság volt és itt már exakt pontossággal bemutatásra került. A hallott darabok közül a „Luxemburg grófja“ egyveleg, a „Mondschein serenade“, a „Cigánybáró“ és „A denevér“ egyveleg, továbbá egy román egyveleg, a „Sti-tu“val lepte meg figyelmünket.

De az akkor megnyilt játéktérmet is meg óhajtottuk tekinteni, sok időnk ugyan nem volt, de siettünk mindamelltt a „Casino“ba. Iszonyu igazolásokon keresztül juthatott az ember ide be. Az asztalok, ahol a „cheveaux“ és „roulet“ játékok folytak, telve voltak a játékokban résztvevőkkel, akik között a szép nem is feltűnő számban volt képviselve. Érdekes egyének a croupierek, hideg mosollyal veszik át a pénzt, illetve sóprik pálcikájukkal maguk elé, miközben nyugodtan ülnek a helyükön. Ideges izgatottsággal teszik a tétéket és a figyelem a legmagasabb fokra emelkedik, midőn a „ne vaplus“ hangzik a bankár ajkáról, hogy ezután az eredményt is meghallhassák. Vesztes esetén újból hangzik a tét befizetésére való felszólítás és így megy tovább a játék a hajnali órákig. Hányan mentek be tele erszénnyel a kaszinóba és jöttek ki egy centimes pénz nélkül.

Az a husz perc, amelyet itt töltöttünk, ép elég volt arra, hogy megismerkedjünk a sinaiái kaszinó titkaival, amely pazar berendezéssel rendelkezik. Utunk az állomásra vezetett, felénk intett megegyszer a Buceses és a gyors kirobogott az állomásról Bukarest felé.

dr. P. S.

LAPUNK július és augusztus hónapokban — mint eddig is — hetenként egyszer, (vasárnap) de kétfős terjedelemben jelenik meg.

Hirdetmény.

Alulírott dr. Várnay Ernő ujvidéki kir. közjegyző ezennel közhírré teszem, hogy a néhai Kuhn Jánosné sz. Lafleur Johanna hagyatékához tartozó különféle butorok, egy hold szőlőtelep és az Ujvidéken, II. Rákóczi Ferenc-utca 100. szám alatt levő ház és beltelek, az örökösök kérelmére közbenjöttömmel Ujvidéken, II. Rákóczi Ferenc-utca 100. szám alatt 1913. évi július hó 19-én délelőtt 10 órákor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében elfognak adatni, illetve az ingatlanokra vonatkozólag az örökösök az adásvételi szerződést a legtöbbet ígérővel a megállapítandó feltételek alapján meg fogják kötni.

Megjegyeztetik azonban, hogy az ingatlanokra vonatkozólag a legmagasabb ígéretet tevővel az örökösök a szerződést csak az esetben kötik meg, ha a tett ajánlatot az ingatlanok valószínű értékehez megfelelően találják. Megjegyeztetik továbbá, hogy az ingatlanokon bekebelezve levő terhek a vevő által átválthatók és a vételárba beszámíthatók.

Ujvidéken, 1913. évi július hó 5-én.

Dr. Várnay Ernő,
kir. közjegyző.

Csőtömegeladás.

A vb. Moizes és Neumann ujvidéki cég csőtömegéhez tartozó, a csődleltár 1-47. és 51-74. tételeszám alatt összeirt 4160 K 77 f beszerzési és 2499 K becsértékű férfi és női és gyermekruha, férfi és női szövet, különböző kepek, ágymarnitúra, ablak- és csipkefüggöny, vászon, kanavász, batistsz, árúk, továbbá a 79 koronára becsült s a csődleltár 48-50. és 75 tételeszáma alatt felvett berendezés, a leltár 76-89. tétele alatt összeirt és 90 K becsértékű, valamint a 79-92. tételek alatt felvett és 219 K becsértékű butorok, végül a csődleltár „követelések” című rovatában 1-641. tételei alatt összeirt és 22879 K 60 fillért kitevő könyvkövetelés zárt ajánlati verseny útján eladatik.

A zárt írásbeli ajánlatok 1913. évi július hó 14. déli 12. órájáig irodámban nyujtandók be, melyek felett e csődválasztmány ugyanazon napon d. u. 4 órákor fog irodámban határozni.

A leltár 1-85., 76-78., 19-92. és „követelések” 1-641. tételei alatt foglaltakra az ajánlat külön-külön adandó be és a leltár 1-75. tétételeire történő ajánlathoz 250 K bánatpénz, a 76-78. tételeszám alatti butorokra 10 K bánatpénz, a 79-92. tétel alatti butorokra adandó ajánlathoz 40 K bánatpénzt, végül a „követelések” 1-641. tétel alatti különlevőségekre adandó ajánlat mellé 250 K bánatpénz fizetendő az ajánlat benyújtásával egyidejűleg kezeimhez. A benyújtott ajánlat vissza nem vonható s az ajánlattevőre kötelező. A bánatpénz nélkül benyújtott ajánlat figyelembe nem vétetik.

A csődválasztmány fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok felett szabadon határozhasson s esetleg valamennyit visszautasíthassa.

Azon ajánlattevő, kinek ajánlata elfogadatik, tartozik a vételárat, ugyszintén a vételi illetéket és a nyugta bélyegét 3 nap alatt készpénzben kezeimhez kifizetni s az ingókat f. évi július hó 31. az üzlethelyiségből elvitetni. Megjegyeztetik, hogy az üzlethelyiség a háztulajdonostól f. évi augusztus hó 1-től továbbra is bérbe kapható.

Az árúk minőségéért a követelések megnyitási idejéért és fennállásáért és a csődleltár helyességéért a csődválasztmány nem szavatol.

Amennyiben a vevő a vételárat 3 nap alatt ki nem fizeti, bánatpénzét föltétlenül elveszíti és ha az árúk a másodszori eladás alkalmával a vevő ajánlatánál olcsóbb árban adatnak el, a különbözetet, valamint a felmerülő költséget és kárt is viselni tartozik.

A leltár és az ingóságok naponként d. u. 3-6 óra között közbenjöttöm mellett az üzlethelyiségben megtekinthetők.

Ujvidéken, 1913. évi június hó 25.

Dr. Groszmann Adolf,
csőtömeggondnok.
Kenyér-utca 15. szám.

KIADÓ a Duna-utca 7. sz. házban irodahelyiségnek alkalmas két szoba és előszoba. — Bővebbet Dr. GOLDSTEIN MANÓ ügyvédnél.

Gsinos HAJTÓKOCSI

tetővel és leszedhető ülessel, valamint teljes lófelszereléssel eladó. — Bővebbet: Zrinyi Ilona-utca 9. sz. alatt. 47—

4764/tkv. 1913. szám.

Árverési hirdetmény

Dimirievitca Milánné szül. Jovánovics Zorka ujvidéki lakos végrehajthatónak Dimitrijevic János ujvidéki lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 160 K tőkekövetelés, 16 K mar megállapított, valamint jelenleg 13 K 30 f és a még felmerülő költségek, kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék, mint telegkönyvi hatóság területén levő az ujvidéki 1618. számú betétben A. I. 1. sorsz. 4636. hrsz. alatt foglalt a temerini-utcaiban fekvő 58. ö. i. sz. ház hely és kertből Dimitrijevic János illető fele részre 1452. K-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül 1913. évi augusztus hó 13. napjának d. u. 3 órája Urszentiván községhezához tüzetik ki.

Árverési feltételek:

1. Ezen árverésen a fent körülrít ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-án alul eladni nem fognak.
2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10% vagyis 120 K 10 f készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1913. évi június hó 3-án.

Polgár Sándor s. k. *Kulcsár Ferencz, s. k.*
kir. tszéki bír. kir. tkkönyvvezető.

848. sz. 1913. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 7996/1913. számú végzése következtében dr. Mayer Oszkár ujvidéki ügyvéd által képviselt Oesterreichische Holz Import Commandit Gesellschaft javára 960 K s jár. erejéig 1913. évi május hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 13810 K-ra becsült egy gázmotor, egy fűrész, négy furógép, 2 gyalugép és egy Wertheim-kassza nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíró 1913. évi V. 1033. sz. végzése folytán 960 K tőkekövetelés, ennek 1/2. november 30. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj, 8 K 60 f óvási díj és eddig összesen 216 K 90 f-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Ujvidéken, alperes cég gyártelepén leendő megtartására 1913-ik évi július hó 16-ik napjának délelőtti 10 órájára határidőül kütüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előrverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1913. évi június hó 26.

Basch Sándor, kir. bír. végrehajtó.

1156/1913. sz. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbíró 1913. évi V. 1066. számú végzése következtében dr. Fischer Heurik ügyvéd által képviselt Carl Retren javára 500 K s jár. erejéig 1913. évi május hó 30. foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 4900 K-ra becsült következő ingóságok, u. m. bolti felszerelés, különféle női kalapok, virágok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíró 1913. évi V. 1066/2. sz. végzése folytán 500 K tőkekövetelés, ennek 1913. évi május hó 3. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 56 K 10f-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken Kosuth Lajos u. 28. sz. a. leendő megtartására 1913. július hó 22. napjának d. e. 10 órája határidőül kütüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előrverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1913. évi július hó 6.

Őorvát, kir. bír. végrehajtó.

4273/1913. tkv. szám.

Visszárverési hirdetmény.

A szabalyi kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Klein és Ungár ujvidéki cég végrehajthatónak Pasits Milán (nő) Mihályovit katinkával) Szabalyi lakosnak végrehajtást szenvedett elleni 227 K 85 f tőke és jár. iránt folytatott végrehajtási ügyében, az ujvidéki kir. törvényszék és a szabalyi kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóság területén a Papits Milanának a szabalyi 611. sz. betében, A I 1-2 sor 259. 260. hrszám alatti 430/0 ö. i. sz. ház 186. II. ö. l területű udvar és 100. II. ö. l területű kertből, 1/3 rész jutalek 150 K kikiáltási árban Papits Milánné szül. Mihályovits Katica szabalyi lakos veszeljére és terhére nyilvános árverés útján el fog adatni.

Határnapul 1913. évi július hó 24-ik napjának délutáni három órája ezen kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóság hivatalos helyiségebe kütüzetik oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen a határnapon a becsáron alul el nem adatik.

Kikiáltási ár a fenti becsár, melynek 10%-át venni szándékozók készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333. sz. I. M. R. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a alapján a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1889. évi XXX. t.-c. 10. §-ának második bekezdése értelmében adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Köteles vevő, ha magasabb ígéretet tett a becsárnál; az 1908. évi XLI. t.-c. 21. §-a értelmében a letett bánatpénz ígéretének megfelelően 10%-ra kiegészíteni ellenkező esetben ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul folytattnak, részt nem vehet.

A fenti hrsz. ingatlan a kikiáltási ár két harmadának alacsonyabb áron el nem adatik.

A vevő köteles az árverési vételárat 2 egyenlő részletben és pedig az első 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerőre emelkedésétől számítva és pedig mindig az árverés napjától számított 5%-os kamatokkal együtt a titeli kir. adóhivatal mint bírósági letépzéskészletnél lefizetni.

Zabalya, 1913. évi május hó 13-án.

A kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóság. *Dr. Csorba Sándor,* s. k. kir. bírósági jegyző.

Eladó

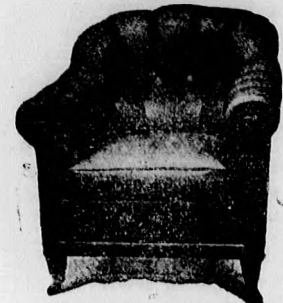
egy igen szép, 4 szoba és mellékhelyiségekből álló ház egy hold gyümölcs és szállótelep közepén, szabad kézből. Cim a kiadóhivatalban.

v. 4-4

ELADO

a Kiszácsi-utca 34 számú ház és nagy kert és a Damjanich-utca 14. számú ujonnan épült, adómentes

bérház, igen kedvező feltételek mellett, jutányos áron. — Bővebbet az „Ujvidéki Népbank“ igazgatójánál (Kossuth Lajos-utca 50. szám) délelőtt 9—12 óráig.

GROSZ és KRAUSZ
butor és szőnyeg nagyruháza
UJVIDÉK.

Telefon 24.
40-52

Ingyen ráfizetés nélkül becserél öreg használt gramofonlemezeket ujakra **Wagner Hangszerkirály** Budapest, József-körút 15. — Árjegyzék ingyen. . . . . Cimre ügyeljen. . . . .

22-100

Magy. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R. T. Ujvidék—Vukovár

Péntek ki-vételével naponta	Állomások	Péntek ki-vételével naponta
reggel		délben
8:45	é. Ujvidék	i. 12:10
8:10	i. Beocsin	" 1:00
8:00	" Ófuttak	" 1:10
7:45	" Cserevics	" 1:25
7:30	" Bánostor	" 1:40
7:20	" Susek-Koruska	" 1:55
6:35	" Palánka	" 3:05
6:25	" Ilok	" 3:20
5:55	" Sarengrád	" 3:55
5:30	" Dunabökény	" 4:30
5:05	" Opatovác	" 5:10
4:50	" Bácsújlak	" 5:35
4:10	" Vukovár város	" 6:35
4:00	i. Vukovár vasút	é. 6:50

5252522 5252522

Ipar és kereskedelmi takarékpénztár részvénytársaság Ujvidék.

ALAPÍTÓKE 700.000 K. TARTALÉKTÓKE 130.000 K.

Leszámitol váltókat, törlesztéses és kamatozó jelzálogkölesönöket nyújt ház és földbirtokra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Sorsjegyek vétele és eladása részletfizetésre is.

Betéteket 5 1/2%-os netto kamatozás mellett fogadjunk el s felmondás nélkül folyósítunk minden betét összeget. 42-52

25252525 25252525

ERZSÉBET

szálloda.

Megérkezett hangversenykörutjáról **VAJDA DEZSŐ és FIAI** zenekara, aki ma és mindennap hangversenyez az étteremben.

48-52

Momirovits P.

Ujvidék, Kossuth Lajos u. 27.

„Stefanovits L. Fia“ házában

ajánlja nagyválasztéku női-, férfi és gyermekruhák nyári újdonságait, továbbá remek pongyola és Blouse különlegességeit s minden e szakmához tartozó cikkeit. — Különösen felhívom a n. é. vevőközönség figyelmét rendkívül előnyös áramra, valamint pontos és előzékeny kiszolgálásra s a kiváló finom minőségekre, melyekkel a legkényesebb igényeket is minden tekintetben kielégíthetem, miért is kérem szíves pártfogását.

31-52

GROSSINGER-féle

Lili créme a legszebb bőrszépítő és bőrfinomító készítmény. 43-52

Dr. LEHMANN-féle szappan nagyon kedvelt pipere-cikk.

Telefon 134.

Ajándékok ingyen és bérmentve.

Első délmagyarországi kocsigyár
REICH MÁTYÁS és LEBHERZ KÁROLY
UJVIDÉK (Limán).

Luxushintók, üzleti- és gazdasági-kocsik, mentő- és halottaskocsik, omnibuszok és luxusszánkók, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, állandó nagy raktára.

5-52

A legdusabb és legszebb ékszerüzlet

— a róm. kath. hitközség ujonnan épült palotájában van. —

Tulajdonos: **Regényi Kálmán.**

37-52

Az „Ujvidéki Népbank Részvénytársaság“ rendes betétek valamint heti és perselybetétek után netto 5 1/2% kamatot fizet.

59-